T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2025/15
KARAR NO : 2025/165
KARAR TR : 03/03/2025

ÖZET: 2918 sayılı Kanun'un 48/9. maddesi uyarınca verilen idari para cezası ile Ek **17.** maddesi uyarınca düzenlenen aday sürücü belgesinin iptali işlemine karşı açılan davanın, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3. maddesi ve aynı Kanun'un 27. maddesinin sekizinci fıkrası hükmü bir arada değerlendirildiğinde İDARİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : S. Ö.
Vekili : Av. M. U.
Davalı : İstanbul Valiliği Trafik Denetleme Şube Müdürlüğü

I. DAVA KONUSU OLAY

1. İstanbul Valiliği Trafik Denetleme Şube Müdürlüğünce yapılan denetim sırasında, aday sürücü belgesi sahibi davacı adına, alkollü olarak araç kullandığından bahisle, 30/05/2024 tarih ve 36674443 sıra numaralı Trafik İdari Para Cezası Karar Tutanağı düzenlenerek, davacıya 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun *48/9.* maddesi uyarınca 18.452 TL idari para cezası verilmiş, aynı birim tarafından aday sürücü olması sebebiyle sürücü belgesinin daimi iptaline dair tutanak düzenlenmiştir.

2. Davacı vekili, idari para cezası ile sürücü belgesinin iptali işlemine karşı adli yargı yerine başvuruda bulunmuştur.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

3. **İstanbul Anadolu 2. Sulh Ceza Hakimliği 04/07/2024 tarih ve 2024/6439 D.İş. sayılı kararı** ile, idari para cezasına konu işlem kapsamında aynı sürücü kişi ile ilgili olarak aday sürücü belgesinin iptal kararı da verildiği, bu durumda 5326 sayılı Kanun'un 3. ve 27/8 maddesi hükmü birlikte değerlendirildiğinde, idari para cezası ile aday sürücü belgesinin iptaline karşı yapılan itiraza bakmakla idari yargının görevli olduğundan bahisle, Hakimliklerinin görevsizliğine karar vermiş, bu karara itiraz edilmesi üzerine, İstanbul 3. Sulh Ceza Hakimliği 22/07/2024 tarih ve 2024/8366 D.İş. sayılı kararı ile, itirazın reddine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...Dosya kapsamında yapılan inceleme sonucunda; 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu olmak üzere, mahkemelerin görevin ancak Kanun ile tayin edileceği de göz önünde bulundurularak mevzuatta idarenin tek taraflı idari işlemi olan aday sürücü belgesinin

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden 4YxJSRu - 26L+Q30 - DM4htlo - UG6+9s= ile erişebilirsin

iptaline dair idari yaptırıma karşı sulh ceza hakimliğinin görevli olduğuna dair açık veya belirli bir hüküm bulunmadığı, diğer taraftan 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 27. maddesi gereğince idari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararlarına karşı aksine özel kanun düzenlemesi olmadığı müddetçe sulh ceza hakimliğine başvurulabileceği şeklinde sulh ceza hakimliğinin görev tanımının yapıldığı, olayda aday sürücü belgesinin iptali ile birlikte verilen idari para cezasının 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununda da idari para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği; ancak idari para cezasına konu işlem kapsamında aynı sürücü kişi ile ilgili olarak aday sürücü belgesinin iptal kararı da verildiği, bu durumda, 5326 Kabahatler Kanununun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesi ve mezkur Kanunun 27. maddesine 5560 sayılı Kanun ile eklenen sekizinci fıkra hükmü bir arada değerlendirildiğinde idari para cezası ile *aday sürücü belgesinin iptaline karşı yapılan itiraza bakmakla, idari yargı yerinin görevli olduğu anlaşılmakla görevli ve yetkili İdare Mahkemelerinde dava* açmaya*muhtariyetine dair aşağıdaki şekilde karar verilmiştir.*

KARAR:Yukarıda açıklanan nedenlerle;

1-Hakimliğimizin görevsiz olduğu anlaşılmakla itiraz ile ilgili İdare Mahkemeleri görevli olduğundan hakimliğimizin GÖREVSİZLİĞİ nedeniyle itiraz edenin talebinin usulden REDDİNE,

2-İtiraz eden talebiyle ile ilgili İDARE MAHKEMELERİ görevli olduğundan itiraz edenin, kararın kesinleşmesinden itibaren İYUK'un 9.maddesi gereğince otuz gün içerisinde görevli ve yetkili İdare Mahkemelerinde dava açmaya muhtariyetine,..."

4. Davacı vekili, bu kez aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

5. **İstanbul 13. İdare Mahkemesi 28/11/2024 tarih ve 2024/1554 sayılı kararı** ile, uyuşmazlıkta adli yargının görevli olduğundan bahisle, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine ve dosya incelemesinin bu konuda Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...Dava dosyasının incelenmesinden; davacı tarafından, alkolün kandaki miktarını tespit amacıyla kollukça teknik cihazlar kullanılmasını kabul etmediğinden bahisle 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 48/9. maddesi uyarınca aday sürücü belgesinin 2 yıl süre ile geri alınmasına ilişkin işlem ile davacının 18.452,00-TL idari para cezası ile tecziye edilmesine ilişkin 30.05.2024 tarih ve MB seri 36674443 sıra sayılı işlemin iptaline karar verilmesi istemiyle adli yargı merciince görevsizlik nedeniyle davanın usulden reddine karar verilmesi üzerine bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Uygulanan sürücü belgesi geri alma tutanağının ve idari para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 12.07.2013 tarih ve 6495 sayılı Kanun'un 20. maddesiyle 2918 sayılı Kanun'un 112. maddesinde yapılan değişiklik ile maddenin yeniden düzenlendiği ve bu kararlara karşı kanun yoluna ilişkin bir düzenlemeye yer verilmediği anlaşılmıştır. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun değişik 3. maddesi ve aynı Kanun'un 27. maddesinin birinci fıkrası bir arada değerlendirildiğinde, 2918 sayılı Kanun'un 48/9. maddeleri uyarınca, sürücü belgesinin geri alınması işlemi ile idari para cezasına karşı açılan davanın çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır..."

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden 4YxJSRu - 26L+Q30 - DM4htlo - UG6+9s= ile erişebilirsin

6. İstanbul 13. İdare Mahkemesince 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

7. 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun *"Alkol, uyuşturucu veya uyarıcı maddelerin etkisi altında araç sürme yasağı"* başlıklı 48. maddesinin dokuzuncu fıkrası şöyledir:

> *" (Değişik: 24/5/2013 - 6487/19 md.)*
> *Uyuşturucu veya uyarıcı maddelerin kullanılıp kullanılmadığı ya da alkolün kandaki miktarını tespit amacıyla, kollukça teknik cihazlar kullanılmasını kabul etmeyen sürücülere 2000 Türk Lirası idari para cezası verilir ve sürücü belgesi iki yıl süreyle geri alınır."*

8. 2918 sayılı Kanun'un *"Aday sürücülük"* başlıklı Ek 17. maddesi şöyledir:

> *" (Ek: 12/7/2013-6495/22 md.)*
> *İlk defa sürücü belgesi alanlar en az bir yıl süre ile aday sürücü olarak kabul edilirler.*
> *Aday sürücülüğün süresi, aday sürücülerin sürücü belgelerinin iptal edilme ve yeniden sürücü belgesi alma şartları ile diğer usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.*
> *Aday sürücülerle ilgili olarak yönetmelikte belirtilen iptal edilme şartlarının oluşması hâlinde, bu Kanunun 6 ncı maddesinde sayılan görevliler tarafından sürücü belgeleri iptal edilir."*

9. 17/04/2015 tarihli 29329 sayılı Resmi Gazete'de Yayımlanan Karayolları Trafik Yönetmeliğinin *"Aday sürücülük"* başlıklı Ek 3. maddesi şöyledir:

> *"Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren ilk defa sürücü belgesi alanlar ile herhangi bir sebeple sürücü belgesi iptal edilmiş olup da yeniden sürücü belgesi alanlar, belgenin alındığı tarihten itibaren iki yıl süreyle aday sürücü olarak kabul edilir.*
> *Aday sürücülük süresi içerisinde 2918 sayılı Kanunun;*
> *a) 47 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin üç kez ihlal edilmesi,*
> *b) 48 inci veya 118 inci maddelerine istinaden sürücü belgelerinin geri alınması,*
> *c) 51 inci maddesinin üç kez ihlal edilmesi,*
> *ç) 53 üncü maddesinin ikinci fıkrasının üç kez ihlal edilmesi,*
> *d) 74 üncü maddesinin üç kez ihlal edilmesi,*
> *e) Koruyucu tertibatın kullanılması ile ilgili 78 inci maddesinin üç kez ihlal edilmesi hallerinden herhangi birinin gerçekleşmesi veya araç cinsine bakılmaksızın 0,20 promilin üzerinde alkollü olarak araç kullanıldığının tespit edilmesi veya toplam 75 ceza puanının aşılması durumunda sürücü belgesi trafik görevlilerince iptal edilir.*
> *Belgesi iptal edilenlerin tekrar sürücü belgesi alabilmeleri için; sürücü kurslarına devam etmeleri ve yapılan sınavlarda başarılı olarak motorlu taşıt sürücüsü sertifikası almaları gerekir. Bu kişilerin sürücü kurslarında eğitime başlayabilmeleri için tabi tutulacakları psiko-teknik değerlendirme ve psikiyatri uzmanı muayenesi sonucunda sürücülüğe engel hali bulunmadığını gösterir belgenin sürücü kursuna ibrazı ve varsa iptal nedenlerinde yer alan geri alma süreleri kadar zamanın geçmiş olması zorunludur."*

10. 5326 sayılı Kanun'un *"Genel kanun niteliği"* başlıklı 3. maddesi şöyledir:

> *"(Değişik: 6/12/2006-5560/31 md.)*
> *(1) Bu Kanunun;*

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden 4YxJSRu - 26L+Q30 - DM4htlo - UG6+9s= ile erişebilirsin

a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır."

11. 5326 sayılı Kanun'un *"Yaptırım türleri"* başlıklı 16. maddesi şöyledir:

"(1) Kabahatler karşılığında uygulanacak olan idarî yaptırımlar, idarî para cezası ve idarî tedbirlerden ibarettir.

(2) İdarî tedbirler, mülkiyetin kamuya geçirilmesi ve ilgili kanunlarda yer alan diğer tedbirlerdir."

12. 5326 sayılı Kanun'un *"Saklı tutulan hükümler"* başlıklı 19. maddesi şöyledir:

"(1) Diğer kanunlarda kabahat karşılığında öngörülen belirli bir süre için;

a) Bir meslek ve sanatın yerine getirilmemesi,

b) İşyerinin kapatılması,

c) Ruhsat veya ehliyetin geri alınması,

d) Kara, deniz veya hava nakil aracının trafikten veya seyrüseferden alıkonulması,

gibi yaptırımlara ilişkin hükümler, ilgili kanunlarda bu Kanun hükümlerine uygun değişiklik yapılıncaya kadar saklıdır"

13. 5326 sayılı Kanun'un *"Başvuru yolu"* başlıklı 27. maddesinin 1. ve 8. fıkraları şöyledir:

"(1) İdarî para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idarî yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idarî yaptırım kararı kesinleşir.

...

(8) (Ek: 6/12/2006-5560/34 md.) İdarî yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idarî yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde; idarî yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddiaları bu işlemin iptali talebiyle birlikte idarî yargı merciinde görülür."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

14. Uyuşmazlık Mahkemesinin Kenan YAŞAR'ın Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 03/03/2025 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, idari yargı yerince 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, Mahkemece idari yargı dosyasının, ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden 4YxJSRu - 26L+Q30 - DM4htlo - UG6+9s= ile erişebilirsin

B. Esasın İncelenmesi

15. Raportör-Savcı Dr. Berrak YILMAZ'ın, davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

16. Dava, alkollü olarak araç kullandığından bahisle, davacının 2918 sayılı Kanun'un 48/9. maddesi uyarınca verilen idari para cezası ile aday sürücü belgesinin iptaline ilişkin işlemin iptal edilmesi istemiyle açılmıştır.

17. Uyuşmazlık Mahkemesince, 2918 sayılı Kanun'un 12/07/2013 tarihli ve 6495 sayılı Kanun'un 20. maddesi ile yapılan değişiklikten önceki 112. maddesi ve 5326 sayılı Kanun birlikte incelendiğinde, 2918 sayılı Kanun'un, bu Kanun'daki suçlarla ilgili davalara bakacak mahkemeler ve yetkilerinin düzenlendiği 112. maddesi uyarınca, sürücü belgelerinin geçici olarak geri alınmasına ilişkin davaların sulh ceza mahkemelerinin görevine dahil edilmediği ve 5326 sayılı Kanun'un 19. maddesinde, diğer kanunlarda kabahat karşılığında öngörülen belirli bir süre için ehliyetin geri alınmasına ilişkin hükümlerin geçici istisnalar içinde sayıldığı dikkate alındığında; sürücü belgelerinin geçici olarak geri alınmasına ilişkin davalara bakma görevinin idare mahkemesine ait olduğu sonucuna varılmış iken; 2918 sayılı Kanun'un 112. maddesinde yapılan yeni düzenleme ile Kanun'da yer alan göreve ilişkin maddenin değiştirildiği ve idari yaptırımlarla ilgili Kabahatler Kanunu hükümlerine uygun değişikliğin yapıldığı sonucuna varılmış, 5326 sayılı Kanun'un *"Saklı tutulan hükümler"* başlığını taşıyan 19. maddesinde, *"diğer kanunlarda kabahat karşılığında öngörülen belirli bir süre için, ….. ehliyetin geri alınması, …….gibi yaptırımlara ilişkin hükümler, ilgili kanunlarda bu Kanun hükümlerine uygun değişiklik yapılıncaya kadar saklıdır"* denilerek, ilgili kanununda, bu Kanun hükümlerine uygun değişiklik yapılıncaya kadar saklı tutulan, başka bir deyişle, belirtilen istisnalar içinde sayılan yaptırımlardan biri olan *ehliyetin geri alınmasına* ilişkin hükmün, 12/07/2013 tarihli ve 6495 sayılı Kanun'un 20. maddesiyle, 2918 sayılı Kanun'un 112. maddesinde yapılan değişiklik ile yeniden düzenlendiği ve bu karara karşı kanun yoluna ilişkin bir düzenlemeye yer verilmediği gözetilerek, sürücü belgesi geri alma tutanağının iptali istemiyle yapılan itirazların adli yargı yerinde görüleceğine karar verilmiştir.

18. Dava dosyalarının incelenmesinden, İstanbul Valiliği Trafik Denetleme Şube Müdürlüğü görevlilerince yapılan denetim sırasında, aday sürücü belgesi sahibi davacı adına, alkolmetre cihazı ile alkol ölçüm yapılmasına müsaade etmemesi üzerine alkollü olarak araç kullandığından bahisle, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 48/9. maddesi uyarınca 30/05/2024 tarih ve 36674443 sıra sayılı *"Trafik İdari Para Cezası Karar Tutanağı"* ile 18.452 TL idari para cezası verildiği ve ayrıca, aynı tarihli olan ve davacının imzasının bulunduğu "*Aday Sürücünün Belgesinin İptaline Dair Tutanak*" düzenlendiği anlaşılmıştır.

19. İncelenen uyuşmazlıkta, sürücü belgesinin belli bir süre için geri alınması değil iptal edildiği hususu dikkate alındığında bu kararın idari davaya konu edilebilecek kesin ve yürütülmesi zorunlu idari bir işlem olduğu ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 19. maddesi kapsamında bulunmadığı açıktır. Uygulanan idari para cezasının *ise* 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 2918 sayılı Kanun'da da idari para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği; ancak, idari para cezasına konu işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak verilen sürücü belgesinin

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden 4YxJSRu - 26L+Q30 - DM4htlo - UG6+9s= ile erişebilirsin

iptali kararın da dava konusu edildiği anlaşıldığından; idari para cezasına ilişkin kararın hukuka aykırılığı iddiasının da, idari yargı yerinde görüleceği kuşkusuzdur.

20. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesi ve aynı Kanun'un 27. maddesine 5560 sayılı Kanun'la eklenen sekizinci fıkra hükmü bir arada değerlendirildiğinde, 2918 sayılı Kanun'un 48/9. maddesi uyarınca verilen idari para cezası ile aday sürücü belgesinin iptaline karşı açılan davanın çözümünde idari yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

21. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, İstanbul 13. İdare Mahkemesinin 28/11/2024 tarih ve E.2024/1554 sayılı başvurusunun reddine karar verilmesi gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde İDARİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. İstanbul 13. İdare Mahkemesinin 28/11/2024 tarih ve E.2024/1554 sayılı BAŞVURUSUNUN REDDİNE,

03/03/2025 tarihinde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan Vekili	Üye	Üye	Üye
Kenan	Nilgün	Doğan	Eyüp
YAŞAR	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden 4YxJSRu - 26L+Q30 - DM4htlo - UG6+9s= ile erişebilirsin